

Alföldi tájak a várható éghajlatváltozás tükrében

Dr. Csorba Péter egyetemi docens

A tájműködés változása

A tájműködés mérhető/látható jelei = tájindikátorok

A wide river flows through a lush green forest under a clear blue sky. The water is calm, reflecting the surrounding trees and the sky. The forest is dense with various shades of green, and the sky is a uniform light blue.

A klímaváltozásra érzékeny tájalkotók:

-növényzet

-vízrajz

-(talaj)

-(domborzat)

-TERÜLETHASZNÁLAT

A klímaváltozás tájképi indikátorai:

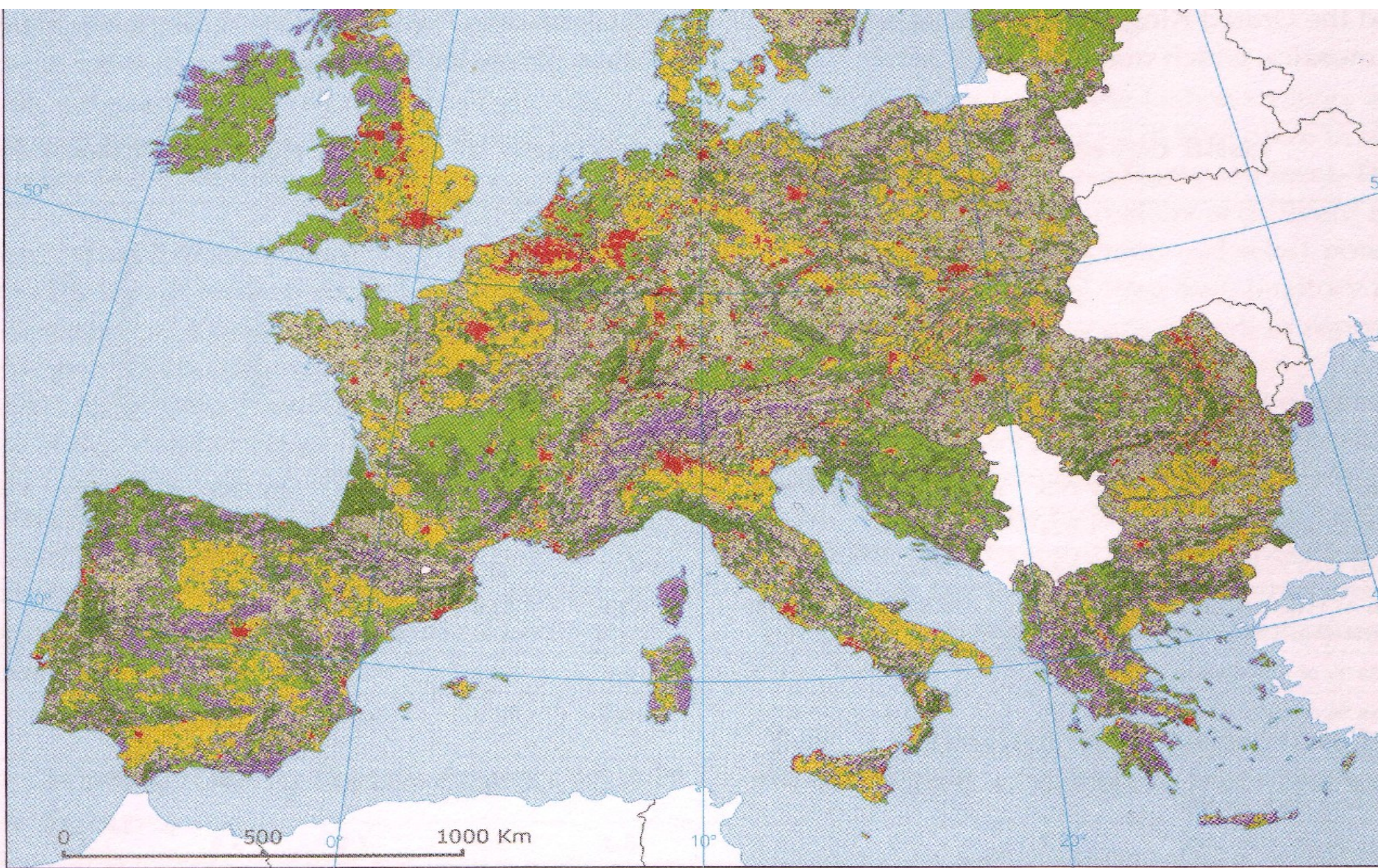
1. erdőgazdálkodás

2. mezőgazdasági földhasználat

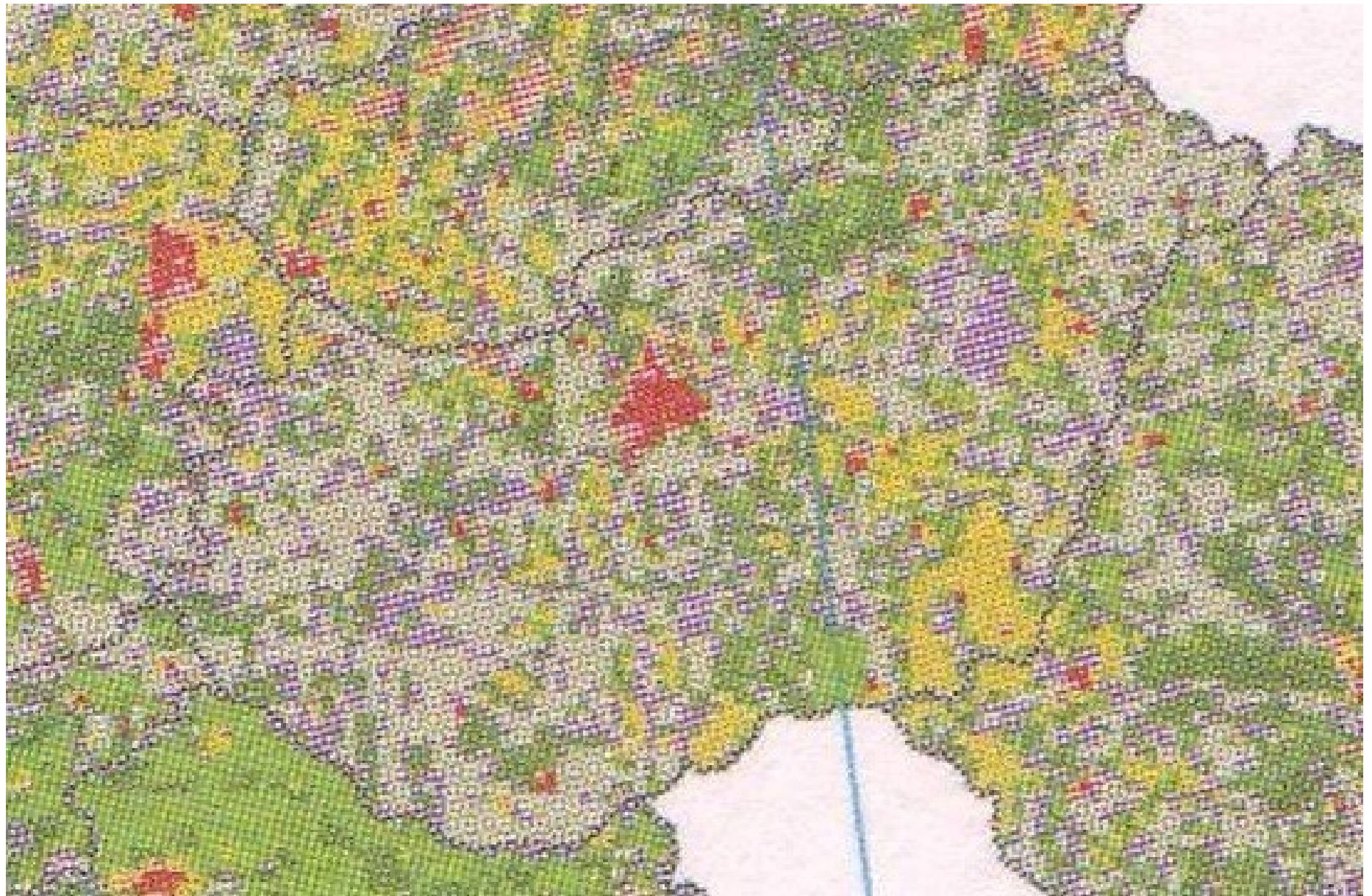
3. vízfelület

4. települési zöldfelület gazd.

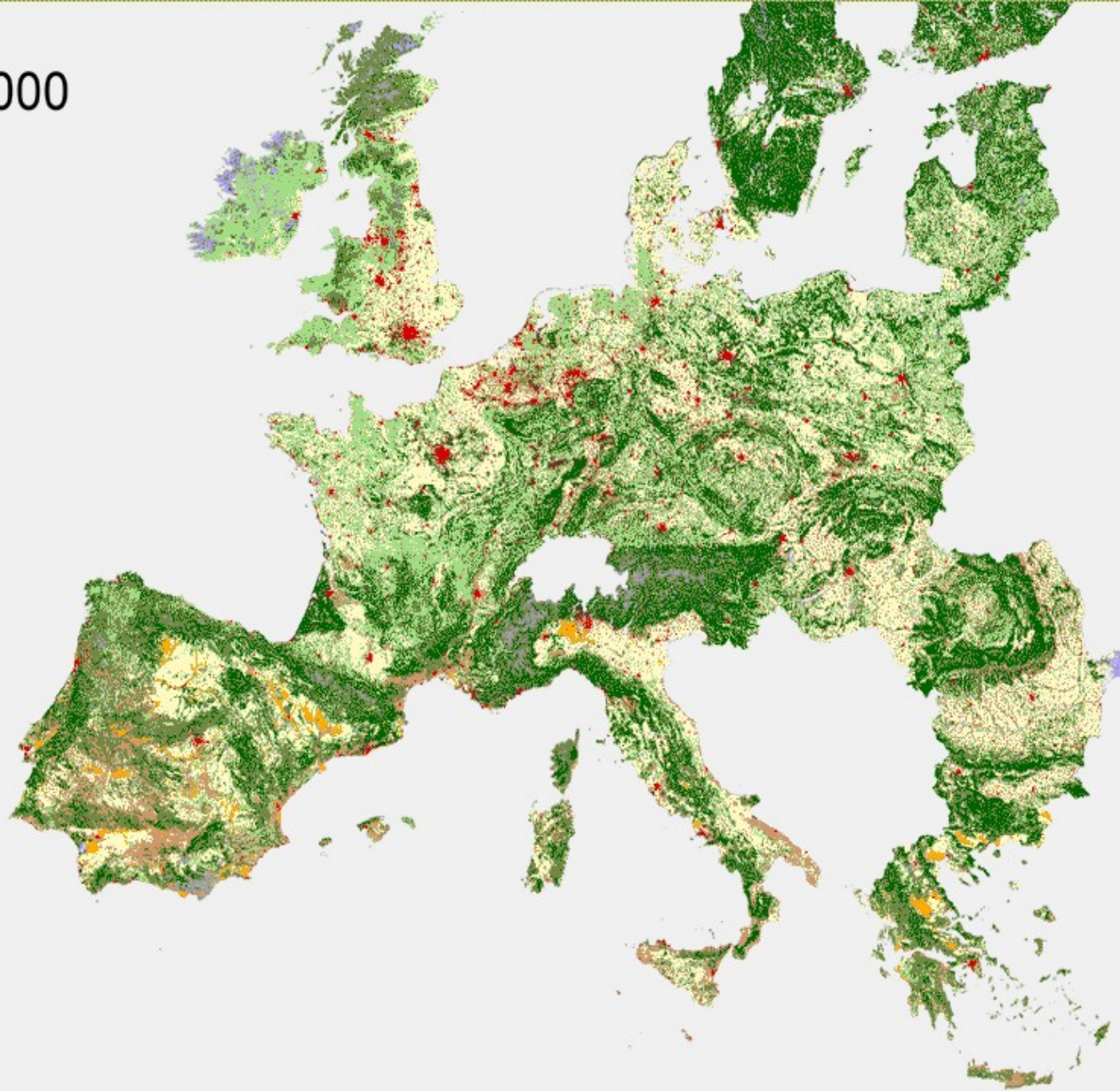

	Urban dense areas		Rural mosaic and pasture landscape		Open semi-natural or natural landscape
	Dispersed urban areas		Forested landscape		Composite landscape
	Broad pattern intensive agriculture				

2000

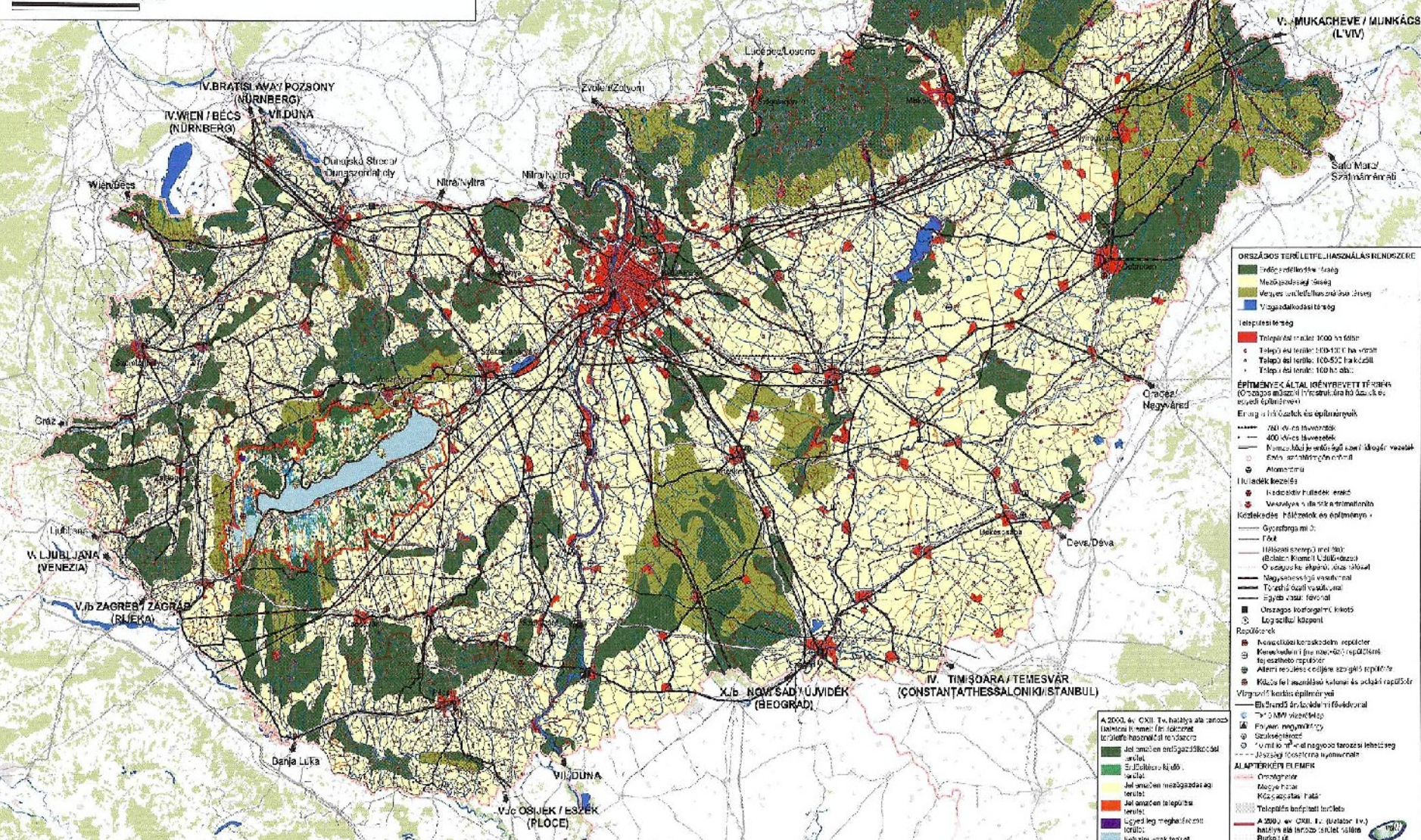

ORSZÁGOS TERÜLETRENDÉZÉSI TERV

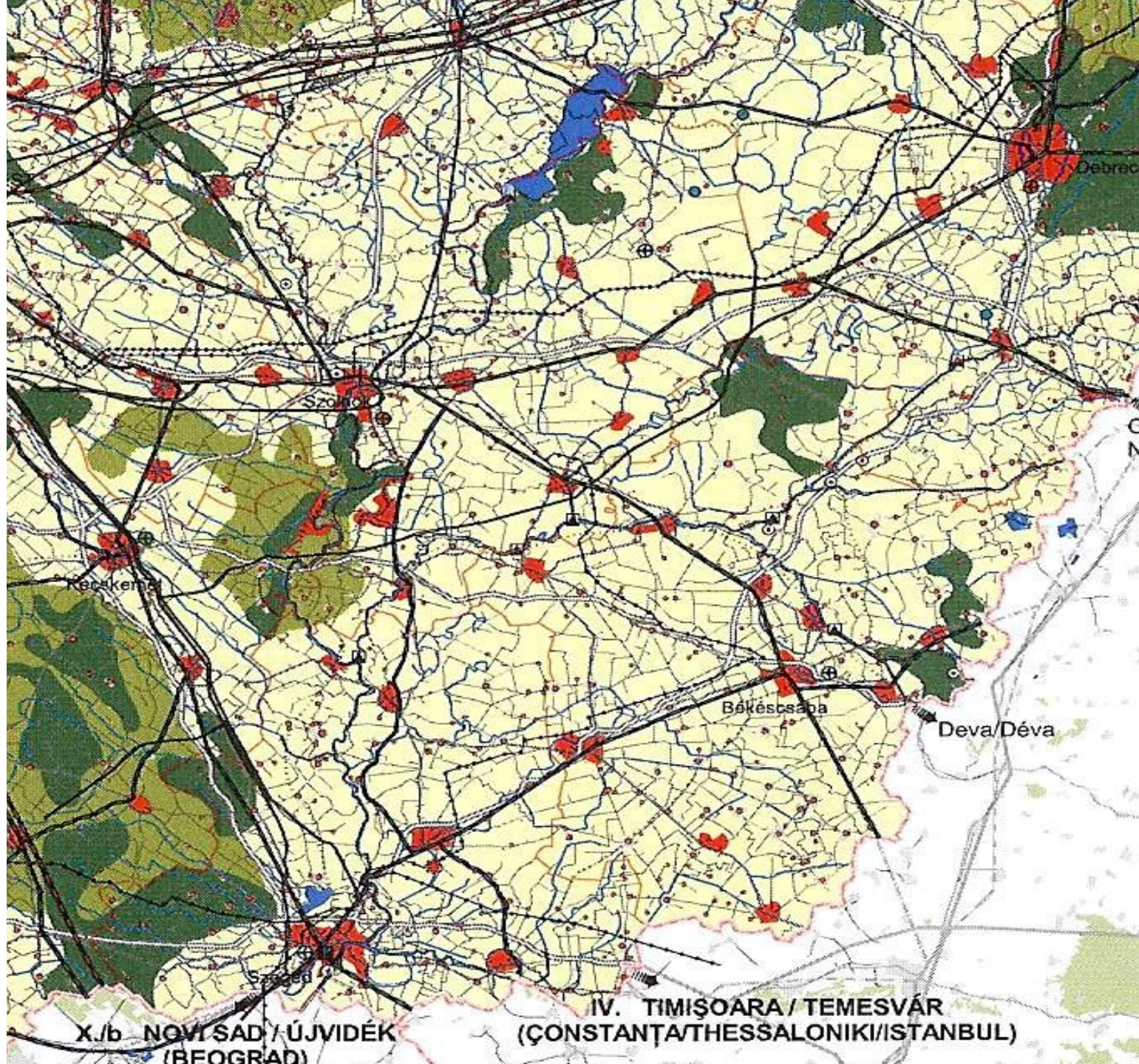
Az Ország Szerkezeti Terve

0 50 Km

2. oldal

- ORSZÁGOS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI RENDEZÉSRE**
- Erdő-erdőterület / Erdő
 - Mezőgazdasági terület
 - Vízvesztéssel/levesztéssel érintett terület
 - Vízgyűjtővédelmi terület
- települési terület**
- Települési terület 1000 ha feletti
 - Települési terület 100-1000 ha között
 - Települési terület 100-500 ha között
 - Települési terület 100 ha alatti
- ÉPÍTÉSMUNKÁK ÁLTAL BÉNYBEVETETT TERÜLET**
(Az ország területének 1%-át érintő, a földrajzi helyzet, a természeti feltételek, az építési szabványok alapján)
- Érnyék nélküli utak és építési munkák**
- 1000 évig tartó út
 - 400 évig tartó út
 - Nemzetközileg fontos, a közlekedési és szállítási célú utak
 - Autópálya
- Levegőszennyezők**
- Helyi légszennyező
 - Nemzetközileg fontos, a közlekedési és szállítási célú utak
 - Autópálya
 - Repülőtér
- Levegőszennyezők**
- Helyi légszennyező
 - Nemzetközileg fontos, a közlekedési és szállítási célú utak
 - Autópálya
 - Repülőtér
- Levegőszennyezők**
- Helyi légszennyező
 - Nemzetközileg fontos, a közlekedési és szállítási célú utak
 - Autópálya
 - Repülőtér

X./b. NOVI SAD / ÚJVIDEK
(BEOGRAD)

IV. TIMIȘOARA / TEMESVÁR
(CONSTANȚA/THESSALONIKI/ISTANBUL)

Erdei ökörendszerek:

- klímaváltozás negatív,
- Eu támogatás pozitív hatású

Kulturtáj előnyös tájképi eleme

**Utak, települések körüli fás
vegetáció gyarapítása**

Az élő rendszerek stabilitása függ:

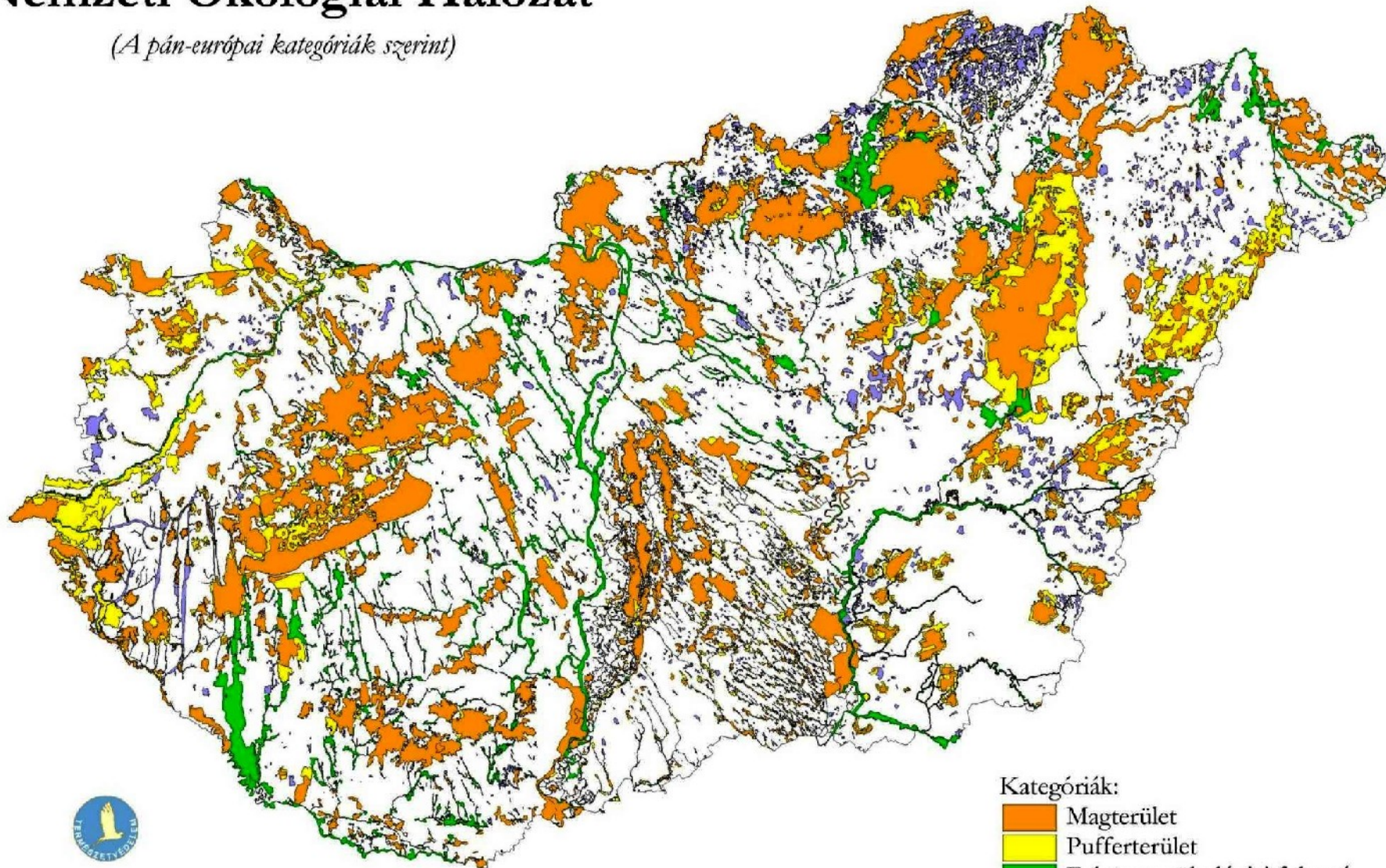
➤ a természetesség fokától

➤ az élőhelyek/populációk nagyságától

➤ a tájökológiai kapcsolatok fejlettségétől (izoláció, fragmentáció)

Nemzeti Ökológiai Hálózat

(A pán-európai kategóriák szerint)

Kategóriák:

- Magterület
- Pufferterület
- Folytonos ökológiai folyosó
- Megszakított ökológiai folyosó

Fás-bokros tájökológiai folyosók bizonytalan jövője

Szántóföldi gazdálkodás jövője - kiváló talajú tájakon marad

- vegyes gazdálkodás átalakulása
- öntözés

Vízgazdálkodás tájképi elemként - Új Vásárhelyi Terv - víztározás, csatornák

Tájmeghatározó városkörnyéki rekreációs zöldövezet, vízfelületek

Városi mikroklíma javítás =
víz + zöld

**A várható tendenciák hatásának
becslése a kistájak szintjén**

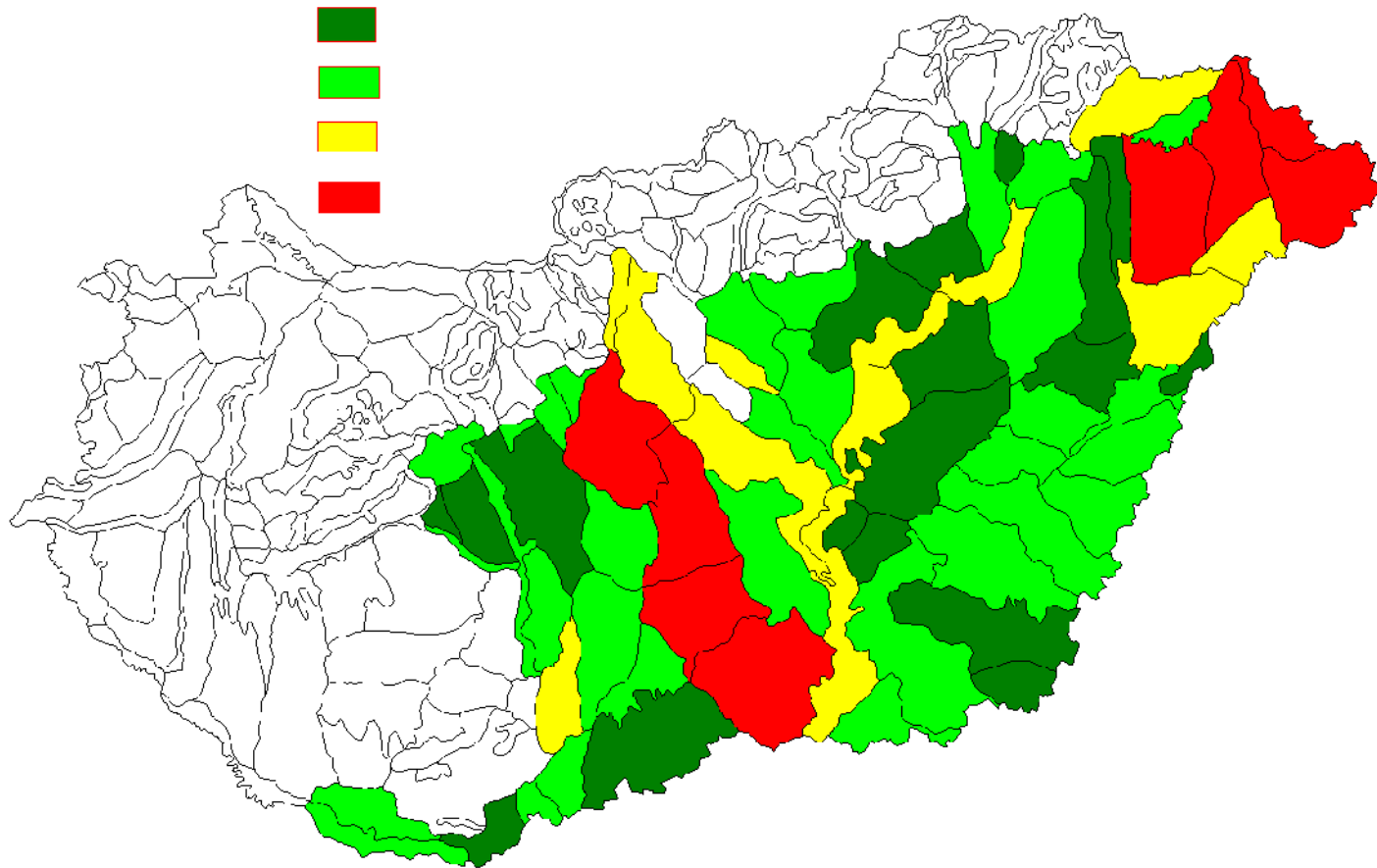
**Az alföldi kistájak működésében, táji látványában
várható változások nagysága a klíma módosulása esetén**

Kistáj	Erdős veget.	Szántók	Vízgazd.	Beépítés zöldfelület	Ökol. folyosók	Összes
Vác-Pesti-Duna-völgy	0	0	2	3	3	8
Pesti-hordalékkúp síkság	1	0	2	3	1	7
Csepeli-sík	0	1	2	3	3	9
Solti-sík	0	1	1	1	1	4
Kalocsai-Sárköz	0	1	1	1	1	4
Mohácsi-sziget	1	1	1	0	2	5
Mohácsi teraszos sík	1	1	1	1	1	5
Gerje-Perje-sík	0	1	1	1	1	4
Pilis-Alpári-homokhát	1	3	1	1	2	8
Kiskunsági homokhát	2	3	2	1	1	9
Bugaci-homokhát	2	3	2	1	1	9
Dorozsma-Majsai- homokhát	3	3	1	2	1	10
Kiskunsági löszös hát	1	1	1	2	1	6
Illancs	3	1	0	1	1	6
Bácskai löszös síkság	1	1	0	0	0	2
Érd-Ercsi-hátság	0	1	0	3	1	5
Váli-víz síkja	0	1	1	1	1	4

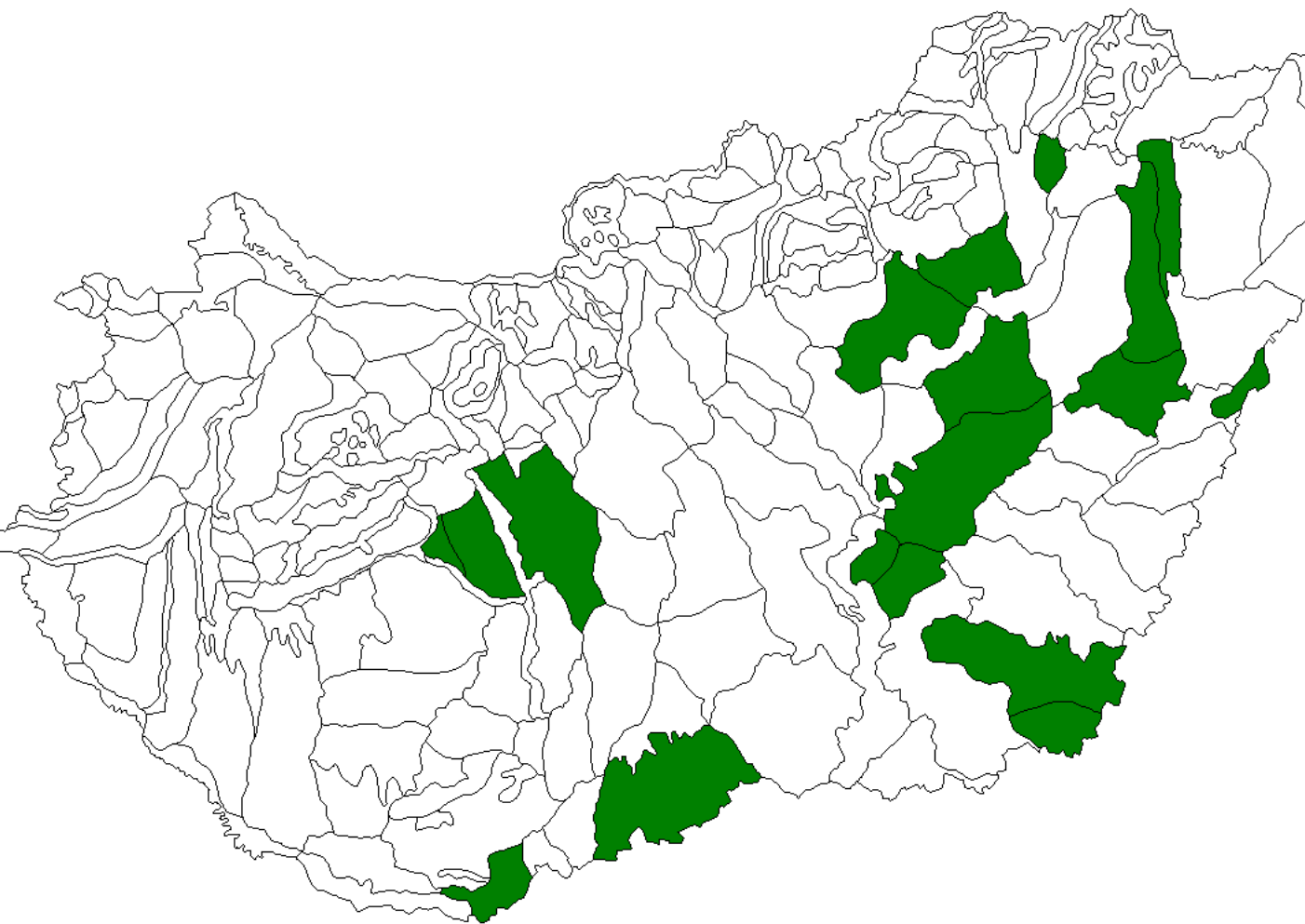
Tájérzékenység a klíma megváltozására 70 alföldi kistájunkban

sötétzöld: csekély mértékű
világoszöld: mérsékelt érzékenység

sárga: közepes érzékenység
piros: erős érzékenység

**Várhatóan csekély mértékben fog
megváltozni a táj működése,
arculata 18 kistájunknak**

Harangod

Lőszös-Nyírség

Hajdúhát

Dél-Hajdúság

Érmelléki löszös hát

Borsodi Mezőség

Hevesi-sík

**Tiszafüred-
Kunhegyesi-sík**

Szolnok-Túri-sík

Tiszazug

Körös-szög

Békési-hát

Csanádi-hát

Bácskai löszös síkság

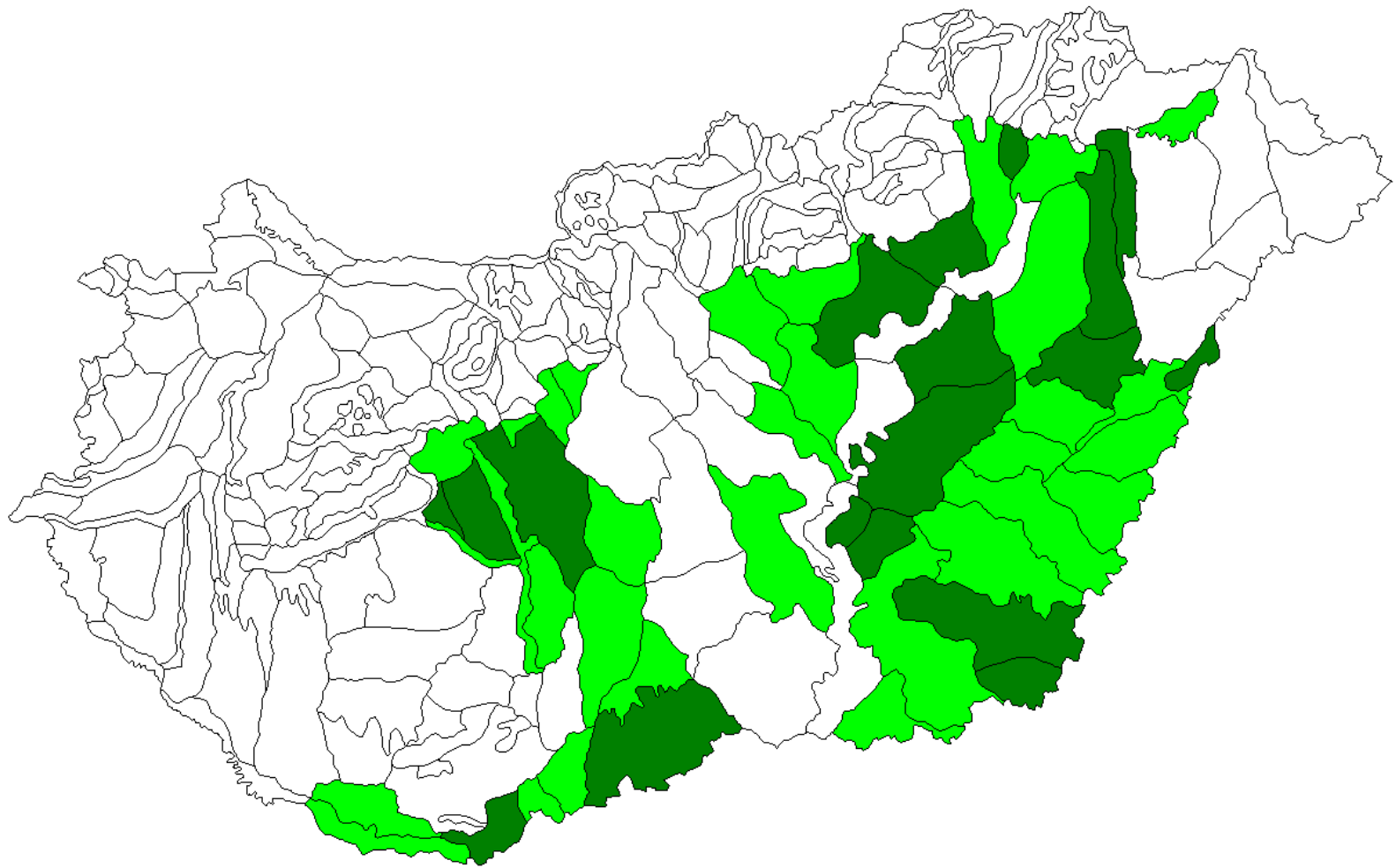
Nyárad-Harkányi-sík

Közép-Mezőföld

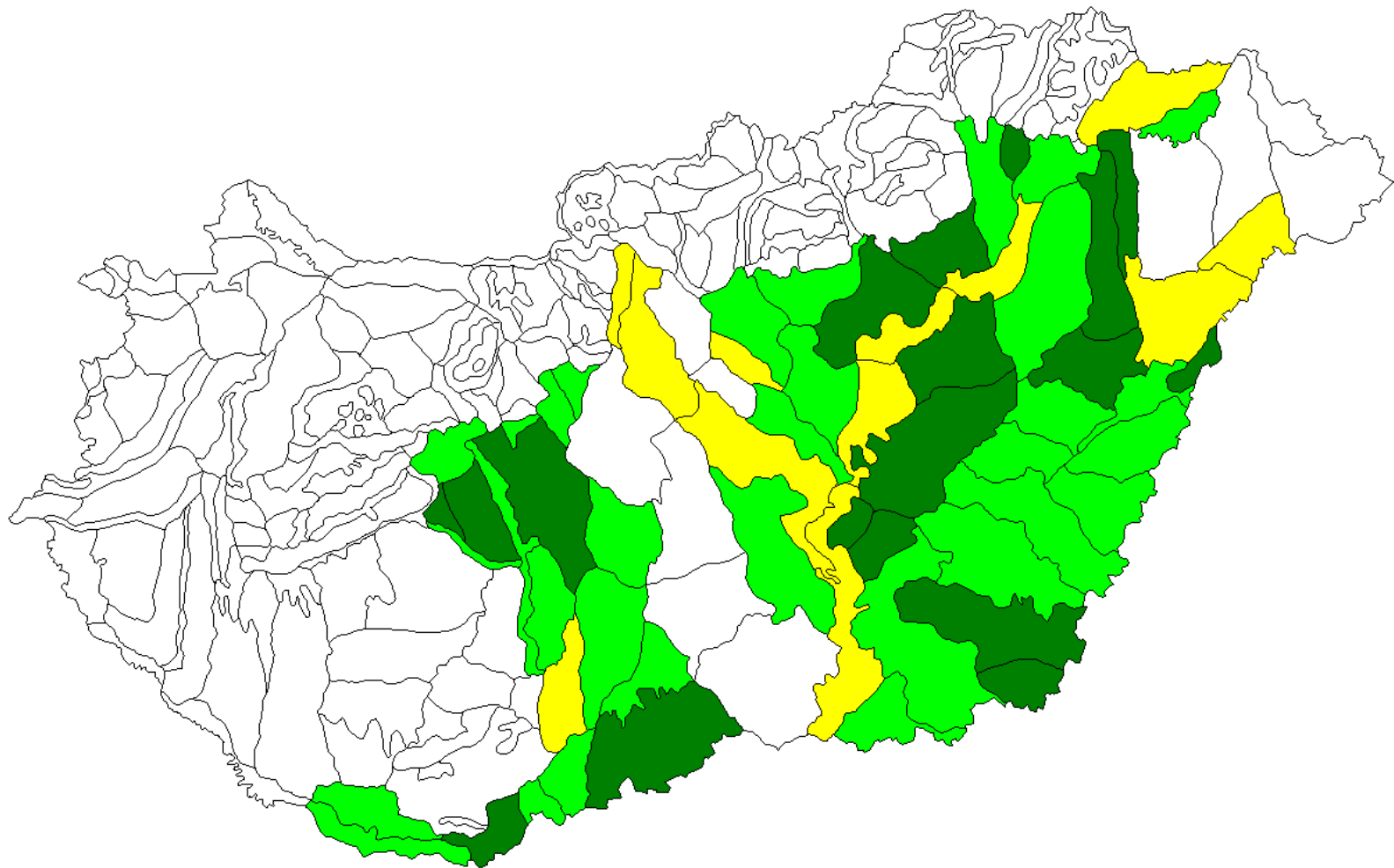
Káloz-Igari löszös hát

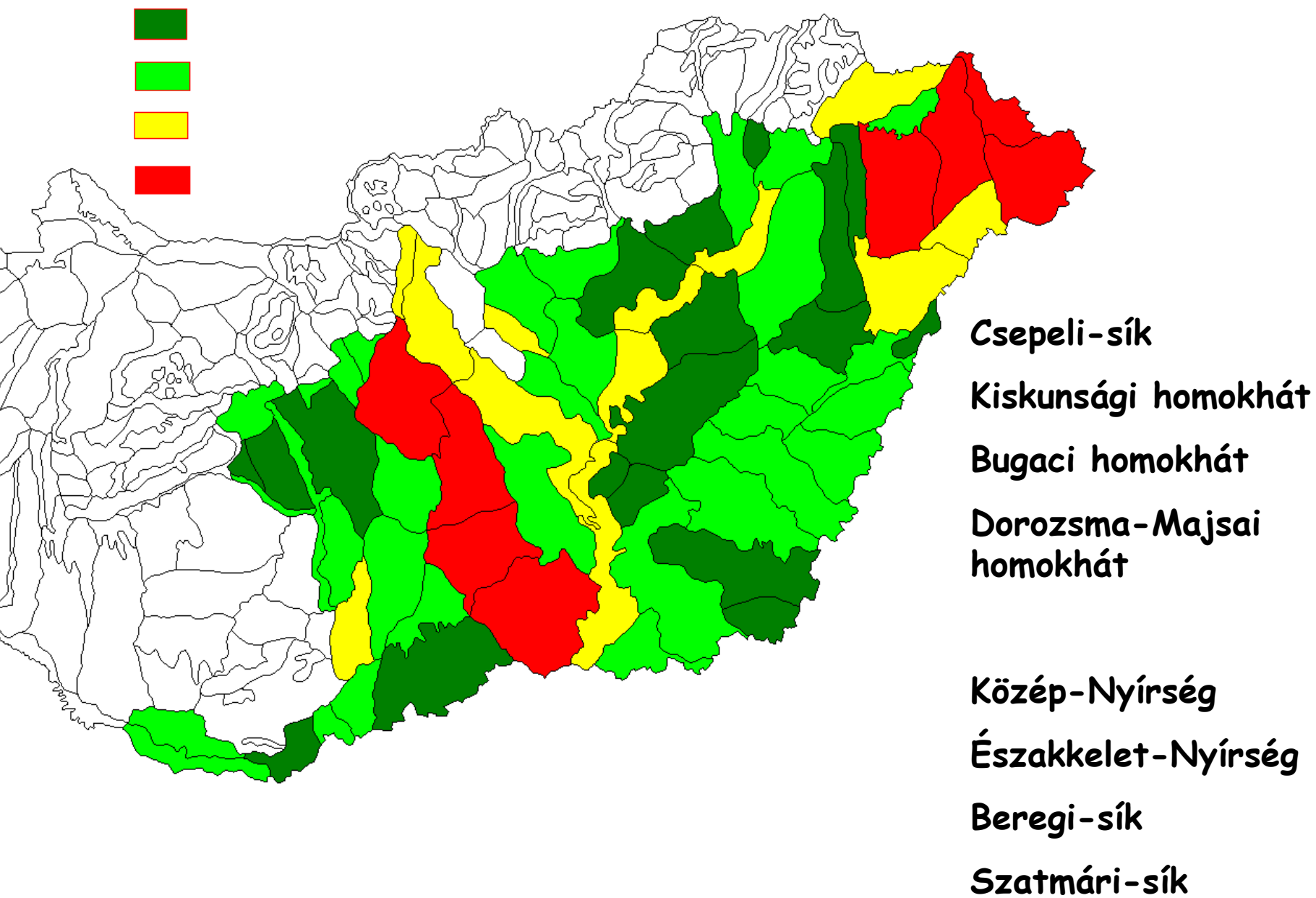
Enyingi-hát

Várhatóan mérsékelt mértékű
változás várható a táj
működésében és arculatában

Jól érzékelhető, határozott mértékű változás várható a táj működésében, arculatában

**A (kultur)táj természeti és antropogén hatások alatt álló rendszer
Nincs kellő mélységű ismeretünk a táji rendszer működéséről = anyag-
és energiafolyamatairól
Aggregált indikátorok a tendenciák előrejelzésére; 10-20% hiba !!!
Erős környezetpolitikai/ gazdasági függőség, de vitathatatlanul erősödő
társadalmi igény a gondozott, esztétikus, egészséges, biztonságos
táji környezet iránt**

Köszönöm a figyelmet!

